

Міністерство освіти і науки України
Херсонський державний університет
Факультет української філології та журналістики
Кафедра української мови

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Завідувачка кафедри
української мови

«27» серпня 2019 року
Климович С.М.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«СУЧАСНА УКРАЇНЬСЬКА ЛІТЕРАТУРНА МОВА
(СИНТАКСИС ПРОСТОГО РЕЧЕННЯ)»**

Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

факультет української філології та журналістики

2019/2020 навчальний рік

Робоча програма «Сучасна українська літературна мова (Синтаксис простого речення)» для студентів за спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)

Розробник: Климович С. М., доцент, кандидат філологічних наук.

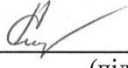

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри української мови
Протокол від «27» серпня 2019 року № 1

Завідувачка кафедри української мови

Климович С.М.
(підпис)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни			
		денна форма навчання	заочна форма навчання		
Кількість кредитів – 8	Галузь знань 01 Освіта/ Педагогіка	Нормативна			
семес тр	Спеціальність 014.01 Середня освіта (Українська мова і література)				
кредити					
5-й		4			
6-й	4	Семестр			
Загальна кількість годин – 240		5-й	5-й		
5-й	120	6-й	6-й		
6-й	120	Лекції			
Змістових модулів – 4	Ступінь вищої освіти: бакалавр	5-й	22	10	
<p style="text-align: center;">Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 5-й – 3 6-й – 3</p> <p style="text-align: center;">самостійної роботи студента – 4 5-й – 4 6-й – 4</p>		6-й	22	12	
			44	22	
		Практичні, семінарські			
		5-й	20	8	
		6-й	20	8	
			40	16	
		Лабораторні			
		Самостійна робота			
		5-й	78	102	
		6-й	78	100	
			156	202	
		Вид контролю:			
		5-й	екзамен	екзамен	
		6-й	екзамен	екзамен	

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 35 / 65 %

5-й – 35 / 65%

6-й – 35 / 65%

для заочної форми навчання – 15 / 85%

5-й – 15 / 85%

6-й – 16 / 84%

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – поглибити знання студентів із сучасної української літературної мови, сформувавши в них погляд на мову як на системно-структурне явище, допомогти їм ґрунтовно оволодіти мовними категоріями. Спрямувати студентів на розвиток лінгвістичного мислення; поглиблене засвоєння мовних законів і явищ, мовознавчої термінології; на вивчення синтаксису й пунктуації простого та складеного речення сучасної української мови.

Теоретичні завдання курсу – формувати у майбутніх філологів творчий підхід до вивчення мовних явищ, мовно-ціннісні орієнтації; ознайомити з науковими засадами й основними положеннями синтаксису сучасної української літературної мови; вивчити граматичні та мовностилістичні явища і тенденції; оволодіти різними аспектами і нюансами української мови; розвивати гуманітарно-філологічне мислення.

Практичні завдання курсу – сприяти виробленню у студентів навичок системного аналізу мовних явищ, оволодінню граматичними, пунктуаційними та стилістичними нормами української літературної мови.

Програмні компетентності

1. Знання та розуміння предметної області, усвідомлення особливостей професійної діяльності.
2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
4. Здатність використовувати досягнення сучасної науки в галузі теорії та історії української мови й літератури в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання української мови й літератури.
5. Здатність вільно володіти українською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.
6. Здатність інтерпретувати й зіставляти мовні та літературні явища, використовувати різні методи й методики аналізу тексту.
7. Здатність власною державницькою позицією, особистою мовною культурою, ерудицією, повагою й любов'ю до української мови, літератури, історії виховувати національно свідомих громадян України.

Програмні результати

1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури.
2. Знає основні функції й закони розвитку мови як суспільного явища, різномірну (системну) організацію української мови та її норми, особливості використання мовних одиниць у певному контексті, мовний дискурс художньої літератури й сучасності.
3. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в професійній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.
4. Володіє комунікативною компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень.
5. Навчається впродовж життя і вдосконалює з високим рівнем автономності набути під час навчання кваліфікацію.

Інформаційний обсяг навчальної дисципліни. На вивчення навчальної дисципліни відводиться 240 годин або 8 кредитів ECTS.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет синтаксису. Типи синтаксичних одиниць, елементарні і неелементарні синтаксичні одиниці-конструкції. Синтаксичні зв'язки у словосполученні і реченні. Типи і форми синтаксичних зв'язків. Семантико-синтаксичні відношення. Зв'язок синтаксису з лексикою і морфологією.

Словосполучення. Словосполучення як некоммуникативна синтаксична одиниця. Особливості структури словосполучень. Типи словосполучень. Граматичні зв'язки між компонентами словосполучень. Способи підрядного зв'язку, синтаксичні відношення.

Речення. Речення та судження. Аспекти вивчення речення. Парадигма речення. Формально-синтаксична типологія простого речення.

Двоскладне речення. Поняття про двоскладне речення, вираження предикативності в ньому. Характер синтаксичного зв'язку між підметом і присудком у двоскладному реченні. Диференційні ознаки головних членів речення.

Підмет, засоби його вираження.

Присудок. Структурно-семантичні характеристики присудка, засоби його вираження. Характер зв'язку між підметом і присудком у реченні. Непоширені та поширені речення.

Другорядні члени речення. Група підмета. Група присудка. Сучасні підходи до класифікації другорядних членів.

Додаток прямий і непрямий, засоби вираження.

Означення узгоджене та неузгоджене. Прикладка як різновид означення.

Обставини. Семантико-синтаксичні різновиди обставин та їх роль в організації двоскладного речення.

Перцельовані другорядні члени речення. Детермінанти та дуплексииви.

Односкладне речення. Проблема односкладного речення у сучасному мовознавстві. Поняття про односкладне речення. Особливості семантичної структури односкладних речень. Особливості означено-особових, неозначено-особових і узагальнено-особових односкладних речень, їх кваліфікація в сучасній граматиці. Безособові односкладні речення, способи вираження головного члена в них. Проблеми визначення інфінітивних односкладних речень, принципи їх класифікації у різних граматичних працях. Номінативні односкладні речення, їх класифікації. Еліптичні речення. Комунікативні умови їх функціонування. Еквіваленти речення. Нечленовані конструкції (слова-речення).

Речення з однорідними членами. Прості ускладнені речення, їх особливості. Поняття про ускладнене речення. Речення із сурядними рядами. Засоби вираження однорідності. Речення з однорідними другорядними членами (додатки, обставини). Речення з однорідними і неоднорідними означеннями та прикладками. Проблемні питання про однорідні присудки.

Відокремлені другорядні члени речення. Речення з відокремленими членами. Умови відокремлення другорядних членів речення. Звертання. Вставні і вставлені слова (словосполучення, речення). Речення зі вставними і вставленими компонентами. Речення зі звертаннями.

Порядок слів у простому реченні. Семантико-синтаксична структура простого речення. Поняття синтаксеми та її типи.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усьо го	у тому числі					усьо го	у тому числі				
		л	п	ла б	ін д	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Словосполучення. Головні члени речення. Другорядні члени речення												
Тема 1. Загальні питання синтаксису сучасної української літературної мови	12	2	2			8	12					12
Тема 2. Словосполучення як одиниця синтаксису	12	2	2			8	12	2				10
Тема 3. Речення як основна синтаксична одиниця	12	2	2			8	12					12
Тема 4. Граматична основа простого двоскладного речення	16	2	4			10	18	2	2			14
Тема 5. Система і структура другорядних членів речення	18	4	4			10	16	2	2			12
Разом за змістовим модулем 1	70	12	14			44	70	6	4			60
Змістовий модуль 2. Односкладні речення. Повні та неповні речення												
Тема 1. Односкладні речення в граматичній системі української мови	14	2	2			10	14					14
Тема 2. Принципи класифікації односкладних речень. Іменні та дієслівні конструкції.	18	4	2			12	18	2	2			14
Тема 3. Повні та неповні речення	18	4	2			12	18	2	2			14
Разом за змістовим модулем 2	50	10	6			34	50	4	4			42
Змістовий модуль 3. Однорідні члени речення. Відокремлені члени речення												
Тема 1. Просте ускладнене речення	16	2	2			12	16	2				14
Тема 2. Однорідні члени речення	22	4	4			14	22	2	2			18
Тема 3. Відокремлені члени речення	22	4	6			12	22	2	2			18
Тема 4. Відокремлені	10		2			8	10					10

уточнювальні члени речення												
Разом за змістовим модулем 3	70	10	14			46	70	6	4			60
Змістовий модуль 4. Вставні та вставленні конструкції. Звертання												
Тема 1. Вставні конструкції у структурі ускладненого речення	16	4	2			10	16	2	2			12
Тема 2. Вставлені компоненти речення	12	4	2			6	12	2	2			8
Тема 3. Звертання у структурі простого речення	12	2	2			8	12	2				10
Тема 4. Порядок слів у простому реченні	10	2				8	10					10
Разом за змістовим модулем 4	50	12	6			32	50	6	4			40
Усього годин	240	44	40			156	240	22	16			202

5. ЗМІСТОВІ МОДУЛІ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Змістовий модуль 1.			
Словосполучення. Головні члени речення. Другорядні члени речення			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Загальні питання синтаксису сучасної української літературної мови	Предмет і завдання синтаксису, зв'язок синтаксису з іншими науками. Фундаментальні поняття синтаксису. Синтаксичні одиниці, їхні основні ознаки та принципи виділення. Формально-синтаксичний, семантико-синтаксичний і комунікативний рівні синтаксису. Види синтаксичних зв'язків у реченні та словосполученні. Семантико-синтаксичні відношення в синтаксисі.	2
2	Словосполучення як одиниця синтаксису	Поняття про словосполучення, його місце в системі синтаксичних одиниць української мови. Короткі відомості з історії вчення про словосполучення. Різне тлумачення словосполучення в сучасній лінгвістиці. Вільні (синтаксичні), зв'язані (нерозкладні) та фразеологічні словосполучення. Типи словосполучень за видом синтаксичного зв'язку. Підрядні словосполучення, принципи їх класифікації. Різновиди підрядних	2

		словосполучень за морфологічним характером головного компонента. Синтаксичні зв'язки й семантико-синтаксичні відношення у підрядних словосполученнях. Види сурядного зв'язку у словосполученні – відкритий і закритий. Семантико-синтаксичні відношення у сурядних словосполученнях. Питання про належність сурядних словосполучень до одиниць синтаксису. Прості та складні словосполучення.	
3	Речення як основна синтаксична одиниця	Проблема визначення речення. Основні ознаки речення. Речення і судження. Принципи класифікації речень у сучасній лінгвістиці. Структурно-семантичні типи речень. Стверджувальні та заперечні речення. Типи речень за комунікативним призначенням і експресивним забарвленням. Парадигма речення. Формально-синтаксичний, семантико-синтаксичний і комунікативний аспекти речення. Структурна схема речення.	2
4	Граматична основа простого двоскладного речення	Поняття про двоскладне речення, вираження предикативності в ньому. Характер синтаксичного зв'язку між підметом і присудком у двоскладному реченні. Диференційні ознаки головних членів речення. Способи вираження простого підмета в сучасній українській мові. Способи вираження простого присудка. Структурно-семантичні характеристики складного (подвійного) присудка. Структурно-семантичні характеристики складеного іменного присудка. Способи вираження складеного дієслівного присудка.	2
5	Система і структура другорядних членів речення	Історія та сучасний стан учення про другорядні члени речення. Нове вчення про другорядні члени речення. Поняття про прислівні, детермінантні члени речення та дуплексиви. Узгоджені та неузгоджені означення, засоби їх вираження. Роль означення у структурі поширеного речення. Прикладка як особлива форма означення. Прямі та непрямі додатки, способи їх вираження. Обставини. Семантико-синтаксичні різновиди обставин та їх роль у структурно-семантичній організації двоскладного речення.	4
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Синтаксис сучасної української мови	Предмет і завдання синтаксису як граматичного рівня сучасної української літературної мови. Типи основних	2

		синтаксичних одиниць та принципи їх виділення. Синтаксичні зв'язки у реченні та словосполученні. Поняття про предикативний, підрядний та сурядний зв'язки. Семантико-синтаксичні відношення у реченні та словосполученні.	
2	Словосполучення в синтаксичній системі української мов	Поняття про словосполучення, його місце в системі синтаксичних одиниць української мови. Типи словосполучень за видом синтаксичного зв'язку. Підрядні словосполучення, принципи їх класифікації. Форми підрядного зв'язку в словосполученні: а) узгодження; б) керування; в) прилягання. Типи семантико-синтаксичних відношень у підрядних словосполученнях. Сурядні словосполучення, семантико-синтаксичні відношення між їхніми компонентами. 6.. Вільні (синтаксичні) і зв'язані словосполучення.	2
3	Речення і його основні ознаки	Поняття про речення. Основні ознаки речення. Формально-синтаксична, семантико-синтаксична і комунікативна організація речення. Поняття про структурну схему речення. Синтаксичні категорії речення. Структурно-семантичні типи простих речень. Типи речень за комунікативним призначенням та експресивним забарвленням.	2
4	Головні члени двоскладного речення	Поняття про двоскладне речення, вираження предикативності в ньому. Диференційні ознаки головних членів речення. Зв'язок підмета з присудком. Простий підмет і способи його вираження. Складений підмет і його структурні типи. Простий присудок, його вираження. Типи складених присудків: дієслівний складений присудок; іменний складений присудок. Структурно-семантичні особливості складного (подвійного) присудка.	4
5	Другорядні члени речення як компоненти поширених синтаксичних конструкцій	Сучасний стан учення про члени речення. Обов'язкові й факультативні члени речення. Семантико-граматичні ознаки другорядних членів речення. Узгоджені й неузгоджені означення, способи вираження. Прикладка як різновид означення. Прямий та непрямий додатки, специфіка їх вираження. Типи обставин за значенням. Синкретичні члени речення. Дуплексиви. Детермінанти та прислівні поширювачі.	4

Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Визначення речення в граматичних дослідженнях	Опрацювати теоретичні питання	4
2	Зв'язок синтаксису з іншими науками	Прочитати рекомендовані статті, дати відповіді на поставлені запитання	4
3	Різновиди підрядних словосполучень за морфологічним характером головного компонента	Опрацювати теоретичні питання	2
4	Відкриті та закриті сурядні словосполучення	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	2
5	Прості та складні словосполучення	Розробити алгоритм розрізнення простих і складних словосполучень	2
6	Питання про стосунок фразеологічних сполук до словосполучень	Прочитати рекомендовані статті, дати відповіді на поставлені запитання	2
7	Співвідношення речення і судження	Виконати вправи на співвідношення речень і суджень	2
8	Відмінність між словом, словосполученням і реченням	Визначити диференційні ознаки вказаних синтаксичних одиниць.	4
9	Стверджувальні й заперечні речення	Законспектувати запропоновану статтю	2
10	Історія та сучасний стан учення про головні члени речення	Прочитати рекомендовані статті, дати відповіді на поставлені запитання	4
11	Різновиди складеного підмета	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати вправи (визначення різновидів складеного підмета)	4
12	Трикомпонентний присудок (ускладнений присудок)	Опрацювати теоретичні питання, виконати зазначені завдання	2
13	Короткі відомості з історії вчення про другорядні члени речення	Опрацювати теоретичні питання	4
14	Омонімія другорядних членів	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	4
15	Розмежування приіменних додатків і неузгоджених означень	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	2
Змістовий модуль 2.			
Односкладні речення. Повні та неповні речення			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Односкладні речення в граматичній системі української мови	Поняття про односкладні речення, характер головного члена в них. Проблема односкладного речення в сучасному мовознавстві. Особливості семантичної структури односкладних речень.	2
2	Принципи класифікації	Особливості означено-особових, неозначено-	4

	односкладних речень. Іменні та дієслівні конструкції	особових і узагальнено-особових односкладних речень, їх кваліфікація в сучасній граматиці. Безособові односкладні речення, способи вираження головного члена в них. Проблеми визначення інфінітивних односкладних речень, принципи їх класифікації у різних граматичних працях. Номінативні односкладні речення, їх класифікації.	
3	Неповні речення в сучасній українській літературній мові	З історії вивчення неповних речень. Основні питання теорії неповних речень. Класифікації неповних речень. Контекстуальні та ситуативні неповні речення. Неповні речення в структурі діалогу. Еліптичні речення. Приєднувальні неповні речення. Парцеляція.	4
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Односкладні речення	Поняття про односкладне речення. Типи односкладних речень. Особливості означено-особових, неозначено-особових та узагальнено-особових односкладних речень. Безособові речення. Інфінітивні речення. Номінативні речення. Специфіка вокативних речень. Питання про слова-речення в лінгвістичній літературі.	4
2	Повні та неповні речення	Історія вивчення неповних речень. Структурно-семантичні характеристики неповних речень. Контекстуальні та ситуативні неповні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди неповних і повних речень. Поняття про еліптичні речення.	2
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Історія та сучасний стан учення про односкладні речення.	Опрацювати теоретичні питання	6
2	Категорія предикативності в односкладних реченнях	Опрацювати теоретичні питання, виконати вправи	4
3	Розрізнення односкладних речень та двоскладних неповних	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	4
4	Специфіка вокативних речень	Виконати завдання до теми	4
5	Генітивні речення, кваліфікація їх у традиційній та сучасних синтаксичних теоріях	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	4
6	Еволюція поглядів лінгвістів на неповні речення	Опрацювати теоретичні питання	4
7	Синтаксичні та стилістичні функції еліпсису	Законспектувати рекомендовані статті	4

8	Особливості пунктуації в неповних реченнях	Опрацювати теоретичні питання, виконати вправи	4
Змістовий модуль 3. Однорідні члени речення. Відокремлені члени речення			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Поняття про просте ускладнене речення	Місце простих ускладнених речень у граматичній системі мови. Напівпредикативність як характерна ознака ускладнених простих речень. Поняття про ускладнення в традиційній граматиці. Різновиди ускладнених простих речень. Визначальні формальні та семантичні ознаки ускладнених простих речень.	2
2	Однорідні члени речення: загальний огляд	Сучасний стан учення про однорідність. Диференційні ознаки однорідних членів речення. Засоби вираження однорідності. Характер семантико-синтаксичних відношень у межах однорідних членів речення. Узагальнюючі слова при однорідних членах речення.	4
3	Відокремлення в синтаксисі: загальний огляд	Відокремлення як багатоаспектне синтаксичне і семантико-стилістичне явище. Напівпредикативні відношення при відокремленні. Причини та умови відокремлення другорядних членів речення.	4
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Просте ускладнене речення: загальний огляд	Просте ускладнене речення у граматичній системі мови. Основні ознаки простих ускладнених речень. Різновиди простих ускладнених речень.	2
2	Однорідність головних членів речення	Основні погляди вчених на речення з кількома присудками. Принципи розмежування простих ускладнених речень з однорідними присудками та складних синтаксичних конструкцій. Засоби синтаксичного зв'язку однорідних підметів. Правила координації присудка з однорідними підметами.	2
3	Однорідність другорядних членів речення	Лексико-семантичні, морфологічні та синтаксичні критерії розмежування однорідних та неоднорідних означень. Синтаксичні та стилістичні функції однорідних прикладок. Однорідні додатки. Семантико-синтаксичні відношення між однорідними обставинами.	2
4	Відокремлення означень	Синтаксичні особливості речень з відокремленими дієприкметниковими означеннями. Семантико-граматична	4

		характеристика речень з відокремленими прикметниковими означеннями. Умови відокремлення узгоджених означень. Правила відокремлення неузгоджених означень. Відокремлені приклади.	
5	Відокремлення додатків та обставин	Питання про речення з відокремленими додатками в лінгвістичній літературі. Особливості відокремлення додатків. Синтаксичні ознаки відокремлених обставин, виражених дієприслівниками і дієприслівниковими зворотами. Умови відокремлення обставин.	2
6	Відокремлені уточнювальні члени речення	Розмежування уточнювальних членів речення і напівпредикативних зворотів. Уточнення другорядних членів речення. Уточнення підмета і присудка.	2
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Термін «просте ускладнене речення» в лінгвістичній літературі	Підготувати презентацію на тему «З історії вчення про просте ускладнене речення»	4
2	Напівпредикативні відношення при відокремленні	Опрацювати рекомендовані джерела	4
3	Поняття про ускладнення в сучасних дослідженнях функціонального спрямування	Законспектувати рекомендовану статтю, скласти анотації до поданих джерел	4
4	Вирізнення однорідності головних членів простих односкладних речень з-поміж складносурядних і безсполучникових складних речень	Розробити алгоритм розрізнення однорідності головних членів простих односкладних речень і складносурядних та безсполучникових складних речень	6
5	Питання про речення з однорідними присудками в лінгвістичній літературі	Опрацювати рекомендовану статтю	4
6	Сполучники та інтонація при однорідних додатках	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми	4
7	З історії вчення про відокремлені члени речення	Опрацювати рекомендовану статтю	4
8	Умови відокремлення прикладок і неузгоджених означень	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми	4
9	Проблема граматичного статусу відокремлених додатків в наукових дослідженнях	Опрацювати рекомендовану літературу з теми	4
10	Сучасні погляди на уточнення	Підготувати презентацію на тему «Уточнювальні компоненти в сучасній лінгвістиці»	4
11	З історії вчення про	Опрацювати рекомендовану літературу з	2

	уточнення.	теми	
12	Питання про речення з уточнювальними компонентами в граматичних дослідженнях	Скласти тези до рекомендованої статті	2
Змістовий модуль 4. Вставні та вставлені конструкції. Звертання			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Вставні конструкції у структурі ускладненого речення	Поняття про вставні одиниці (слова, сполучення слів, речення). Морфологічні засоби вираження вставних слів і сполучень. Синтаксичні особливості вставних одиниць. Семантичні групи вставних компонентів.	4
2	Вставлені компоненти речення	Виникнення і розвиток учення про вставлені компоненти речення у вітчизняній граматиці. Принципи розмежування категорій вставності і вставленості. Синтаксична будова вставлених одиниць.	4
3	Звертання в граматичній системі української мови	Звертання у структурі простого ускладненого речення. Способи вираження звертання. Вокативні речення (кличні комунікати) та їх модифікації.	2
4	Порядок слів у простому реченні	Прямий і непрямої порядок слів у простому реченні. Порядок слів у простих ускладнених реченнях. Граматичні й емоційно-змістові функції порядку слів.	2
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Вставні компоненти речення	Поняття про вставні слова, сполучення слів, речення. Морфологічне походження вставних компонентів. Синтаксичні моделі вставних одиниць. Розмежування вставних речень, словосполучень та вставних слів з урахуванням їх синтаксичної похідності. Семантична диференціація категорії вставності.	2
2	Вставлені конструкції у структурі ускладненого речення	Принципи розмежування категорій вставності і вставленості. Синтаксичні моделі вставлених речень. Вставлені словосполучення та слова, їх походження і морфологічне вираження. Розрізнення синонімічних конструкцій із вставленими та відокремленими компонентами.	2
3	Звертання у структурі простого речення	Сучасне функціональне вчення про вокатив. Морфологічні та лексико-семантичні способи вираження звертань. Місце звертання у структурі речення. Інтонація та розділові знаки при звертаннях.	2

Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	З історії вчення про вставні одиниці	Підготувати презентацію на тему «Історія вивчення вставних одиниць у лінгвістиці»	4
2	Розмежування вставних речень, словосполучень та вставних слів	Розробити алгоритм розрізнення вставних речень, словосполучень та вставних слів	2
3	Пунктуація при вставних словах і словосполученнях.	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми	4
4	Поняття про вставлений текст	Опрацювати теоретичні питання, виконати вправи	2
5	Вставлені речення. Розділові знаки при вставних і вставлених реченнях	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми	2
6	Стилістичне використання вставних, вставлених компонентів	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми, проаналізувати дібрані приклади	2
7	Історія і сучасний стан вчення про звертання	Законспектувати рекомендовану статтю, скласти анотації до поданих джерел	2
8	Стилістична роль звертань	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми, проаналізувати дібрані приклади	4
9	Семантико-синтаксичні функції речень-звертань	Підготувати презентацію на тему «Семантико-синтаксичні функції речень-звертань»	2
10	Позиції підмета в реченні	Опрацювати теоретичні питання, виконати вправи	2
11	Місце присудка в реченні	Опрацювати теоретичні питання, виконати вправи	2
12	Позиції другорядних членів речення	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми	4

Заочна форма навчання

Змістовий модуль 1.			
Словосполучення. Головні члени речення. Другорядні члени речення			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Словосполучення як одиниця синтаксису	Поняття про словосполучення, його місце в системі синтаксичних одиниць української мови. Короткі відомості з історії вчення про словосполучення. Різне тлумачення словосполучення в сучасній лінгвістиці. Вільні (синтаксичні), зв'язані (нерозкладні) та фразеологічні словосполучення. Типи словосполучень за видом синтаксичного зв'язку. Підрядні словосполучення, принципи їх класифікації. Різновиди підрядних словосполучень за морфологічним характером головного компонента. Синтаксичні зв'язки й семантико-синтаксичні	2

		відношення у підрядних словосполученнях. Види сурядного зв'язку у словосполученні – відкритий і закритий. Семантико-синтаксичні відношення у сурядних словосполученнях. Питання про належність сурядних словосполучень до одиниць синтаксису. Прості та складні словосполучення.	
2	Граматична основа простого двоскладного речення	Поняття про двоскладне речення, вираження предикативності в ньому. Характер синтаксичного зв'язку між підметом і присудком у двоскладному реченні. Диференційні ознаки головних членів речення. Способи вираження простого підмета в сучасній українській мові. Способи вираження простого присудка. Структурно-семантичні характеристики складного (подвійного) присудка. Структурно-семантичні характеристики складеного іменного присудка. Способи вираження складеного дієслівного присудка.	2
3	Система і структура другорядних членів речення	Історія та сучасний стан учення про другорядні члени речення. Нове вчення про другорядні члени речення. Поняття про прислівні, детермінантні члени речення та дуплексиви. Узгоджені та неузгоджені означення, засоби їх вираження. Роль означення у структурі поширеного речення. Прикладка як особлива форма означення. Прямі та непрямі додатки, способи їх вираження. Обставини. Семантико-синтаксичні різновиди обставин та їх роль у структурно-семантичній організації двоскладного речення.	2
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Головні члени двоскладного речення	Поняття про двоскладне речення, вираження предикативності в ньому. Диференційні ознаки головних членів речення. Зв'язок підмета з присудком. Простий підмет і способи його вираження. Складений підмет і його структурні типи. Простий присудок, його вираження. Типи складених присудків: дієслівний складений присудок; іменний складений присудок. Структурно-семантичні особливості складного (подвійного) присудка.	2
2	Другорядні члени речення як компоненти поширених синтаксичних конструкцій	Сучасний стан учення про члени речення. Обов'язкові й факультативні члени речення. Семантико-граматичні ознаки другорядних членів речення. Узгоджені й неузгоджені означення, способи вираження. Прикладка як різновид означення. Прямий та непрямий	2

		додатки, специфіка їх вираження. Типи обставин за значенням. Синкретичні члени речення. Дуплексиви. Детермінанти та прислівні поширювачі.	
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Предмет і завдання синтаксису, зв'язок синтаксису з іншими науками. Фундаментальні поняття синтаксису	Опрацювати теоретичні питання	4
2	Синтаксичні одиниці, їхні основні ознаки та принципи виділення.	Прочитати рекомендовані статті, дати відповіді на поставлені запитання	4
3	Види синтаксичних зв'язків у реченні та словосполученні.	Прочитати рекомендовані статті, дати відповіді на поставлені запитання	4
4	Різновиди підрядних словосполучень за морфологічним характером головного компонента	Опрацювати теоретичні питання, виконати завдання	4
5	Відкриті та закриті сурядні словосполучення	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	2
6	Прості та складні словосполучення	Розробити алгоритм розрізнення простих і складних словосполучень	2
7	Питання про стосунок фразеологічних сполук до словосполучень	Прочитати рекомендовані статті, дати відповіді на поставлені запитання	2
8	Основні ознаки речення. Речення і судження. Принципи класифікації речень у сучасній лінгвістиці.	Опрацювати теоретичні питання	4
9	Структурно-семантичні типи речень. Стверджувальні та заперечні речення. Типи речень за комунікативним призначенням і експресивним забарвленням	Прочитати рекомендовані статті, дати відповіді на поставлені запитання	4
10	Формально-синтаксичний, семантико-синтаксичний і комунікативний аспекти речення. Структурна схема речення.	Опрацювати теоретичні питання	4
11	Диференційні ознаки головних членів речення	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	4
12	Різновиди складеного підмета	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати вправи (визначення різновидів складеного підмета)	4
14	Способи вираження складеного дієслівного присудка	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати вправи (визначення різновидів складеного присудка)	4

15	Трикомпонентний присудок (ускладнений присудок)	Опрацювати теоретичні питання, виконати зазначені завдання	2
16	Короткі відомості з історії вчення про другорядні члени речення	Опрацювати теоретичні питання	4
17	Омонімія другорядних членів	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	4
18	Розмежування приіменних додатків і неузгоджених означень	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	4
Змістовий модуль 2.			
Односкладні речення. Повні та неповні речення			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Принципи класифікації односкладних речень. Іменні та дієслівні конструкції	Особливості означено-особових, неозначено-особових і узагальнено-особових односкладних речень, їх кваліфікація в сучасній граматиці. Безособові односкладні речення, способи вираження головного члена в них. Проблеми визначення інфінітивних односкладних речень, принципи їх класифікації у різних граматичних працях. Номінативні односкладні речення, їх класифікації.	2
2	Неповні речення в сучасній українській літературній мові	З історії вивчення неповних речень. Основні питання теорії неповних речень. Класифікації неповних речень. Контекстуальні та ситуативні неповні речення. Неповні речення в структурі діалогу. Еліптичні речення. Приєднувальні неповні речення. Парцеляція.	2
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Односкладні речення	Поняття про односкладне речення. Типи односкладних речень. Особливості означено-особових, неозначено-особових та узагальнено-особових односкладних речень. Безособові речення. Інфінітивні речення. Номінативні речення. Специфіка вокативних речень.	2
2	Повні та неповні речення	Історія вивчення неповних речень. Структурно-семантичні характеристики неповних речень. Контекстуальні та ситуативні неповні речення. Приєднувальні конструкції як специфічні різновиди неповних і повних речень. Поняття про еліптичні речення.	2
Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	Історія та сучасний стан учення про односкладні речення	Опрацювати теоретичні питання	6

2	Категорія предикативності в односкладних реченнях	Опрацювати теоретичні питання, виконати вправи	4
3	Розрізнення односкладних речень та двоскладних неповних	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	4
4	Специфіка вокативних речень	Виконати завдання до теми	4
5	Генітивні речення, кваліфікація їх у традиційній та сучасних синтаксичних теоріях	Дати відповіді на поставлені запитання, виконати зазначені завдання	4
	Питання про слова-речення в лінгвістичній літературі	Опрацювати теоретичні питання	6
6	Еволюція поглядів лінгвістів на неповні речення	Опрацювати теоретичні питання	6
7	Синтаксичні та стилістичні функції еліпсису	Законспектувати рекомендовані статті	4
8	Особливості пунктуації в неповних реченнях	Опрацювати теоретичні питання, виконати вправи	4

**Змістовий модуль 3.
Однорідні члени речення. Відокремлені члени речення**

Лекційний модуль

№ п/п	Тема	План	Год.
1	Поняття про просте ускладнене речення	Місце простих ускладнених речень у граматичній системі мови. Напівпредикативність як характерна ознака ускладнених простих речень. Поняття про ускладнення в традиційній граматиці. Різновиди ускладнених простих речень. Визначальні формальні та семантичні ознаки ускладнених простих речень.	2
2	Однорідні члени речення: загальний огляд	Сучасний стан учення про однорідність. Диференційні ознаки однорідних членів речення. Засоби вираження однорідності. Характер семантико-синтаксичних відношень у межах однорідних членів речення. Узагальнюючі слова при однорідних членах речення.	2
3	Відокремлення в синтаксисі: загальний огляд	Відокремлення як багатоаспектне синтаксичне і семантико-стилістичне явище. Напівпредикативні відношення при відокремленні. Причини та умови відокремлення другорядних членів речення.	2

Практичний модуль

	Тема	План	
1	Однорідні члени речення	Основні погляди вчених на речення з кількома присудками. Принципи розмежування простих ускладнених речень з однорідними присудками та складних синтаксичних конструкцій. Засоби	2

		синтаксичного зв'язку однорідних підметів. Правила координації присудка з однорідними підметами. Лексико-семантичні, морфологічні та синтаксичні критерії розмежування однорідних та неоднорідних означень. Синтаксичні та стилістичні функції однорідних прикладок. Однорідні додатки. Семантико-синтаксичні відношення між однорідними обставинами.	
2	Відокремлені члени речення	Синтаксичні особливості речень з відокремленими дієприкметниковими означеннями. Семантико-граматична характеристика речень з відокремленими прикметниковими означеннями. Відокремлені прикладки. Питання про речення з відокремленими додатками в лінгвістичній літературі. Особливості відокремлення додатків. Синтаксичні ознаки відокремлених обставин, виражених дієприслівниками і дієприслівниковими зворотами.	4

Модуль самостійної роботи

	Тема	Види і форми роботи	
1	Просте ускладнене речення у граматичній системі мови. Основні ознаки простих ускладнених речень.	Підготувати презентацію на тему «З історії вчення про просте ускладнене речення»	4
	Різновиди простих ускладнених речень.	Законспектувати рекомендовану статтю, скласти анотації до поданих джерел	2
2	Напівпредикативні відношення при відокремленні	Опрацювати рекомендовані джерела	4
3	Поняття про ускладнення в сучасних дослідженнях функціонального спрямування	Законспектувати рекомендовану статтю, скласти анотації до поданих джерел	4
4	Вирізнення однорідності головних членів простих односкладних речень з-поміж складносурядних і безсполучникових складних речень	Розробити алгоритм розрізнення однорідності головних членів простих односкладних речень і складносурядних та безсполучникових складних речень	6
5	Питання про речення з однорідними присудками в лінгвістичній літературі	Опрацювати рекомендовану статтю	6
6	Сполучники та інтонація при однорідних додатках	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми	6
7	З історії вчення про відокремлені члени речення	Опрацювати рекомендовану літературу з теми, підготувати презентацію «З історії вчення про відокремлені члени речення»	6
8	Умови відокремлення узгоджених означень.	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми	6

	Правила відокремлення неузгоджених означень		
9	Проблема граматичного статусу відокремлених додатків в наукових дослідженнях	Опрацювати рекомендовану літературу з теми	6
10	Сучасні погляди на уточнення	Підготувати презентацію на тему «Уточнювальні компоненти в сучасній лінгвістиці»	4
11	Уточнення другорядних членів речення. Уточнення підмета і присудка.	Опрацювати рекомендовану літературу з теми	4
12	Питання про речення з уточнювальними компонентами в граматичних дослідженнях	Скласти тези до рекомендованої статті	2
Змістовий модуль 4.			
Вставні та вставлені конструкції. Звертання			
Лекційний модуль			
№ п/п	Тема	План	Год.
1	Вставні конструкції у структурі ускладненого речення	Поняття про вставні одиниці (слова, сполучення слів, речення). Морфологічні засоби вираження вставних слів і сполучень. Синтаксичні особливості вставних одиниць. Семантичні групи вставних компонентів.	2
2	Вставлені компоненти речення	Виникнення і розвиток учення про вставлені компоненти речення у вітчизняній граматиці. Принципи розмежування категорій вставності і вставленості. Синтаксична будова вставлених одиниць.	2
3	Звертання в граматичній системі української мови	Звертання у структурі простого ускладненого речення. Способи вираження звертання. Вокативні речення (кличні комунікати) та їх модифікації.	2
Практичний модуль			
	Тема	План	
1	Вставні компоненти речення	Поняття про вставні слова, сполучення слів, речення. Морфологічне походження вставних компонентів. Синтаксичні моделі вставних одиниць. Розмежування вставних речень, словосполучень та вставних слів з урахуванням їх синтаксичної похідності. Семантична диференціація категорії вставності.	2
2	Вставлені конструкції у структурі ускладненого речення	Принципи розмежування категорій вставності і вставленості. Синтаксичні моделі вставлених речень. Вставлені словосполучення та слова, їх походження і морфологічне вираження. Розрізнення синонімічних конструкцій із вставленими та відокремленими компонентами.	2

Модуль самостійної роботи			
	Тема	Види і форми роботи	
1	З історії вчення про вставні одиниці	Підготувати презентацію на тему «Історія вивчення вставних одиниць у лінгвістиці»	4
2	Розмежування вставних речень, словосполучень та вставних слів	Розробити алгоритм розрізнення вставних речень, словосполучень та вставних слів	4
3	Пунктуація при вставних словах і словосполученнях.	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми	4
4	Поняття про вставлений текст	Опрацювати теоретичні питання, виконати вправи	2
5	Вставлені речення. Розділові знаки при вставних і вставлених реченнях	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми	4
6	Стилістичне використання вставних, вставлених компонентів	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми, проаналізувати дібрані приклади	2
7	Історія і сучасний стан вчення про звертання	Законспектувати рекомендовану статтю, скласти анотації до поданих джерел	2
	Сучасне функціональне вчення про вокатив. Морфологічні та лексико-семантичні способи вираження звертань.	Законспектувати рекомендовану статтю, скласти анотації до поданих джерел	4
	Місце звертання у структурі речення. Інтонація та розділові знаки при звертаннях.	Опрацювати теоретичні питання, виконати вправи	2
8	Стилістична роль звертань	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми, проаналізувати дібрані приклади	4
9	Прямий і непрямий порядок слів у простому реченні. Позиції підмета в реченні. Місце присудка в реченні	Підготувати презентацію на тему «Семантико-синтаксичні функції речень-звертань»	4
11	Позиції другорядних членів речення	Опрацювати теоретичні питання, виконати вправи	2
12	Порядок слів у простих ускладнених реченнях.	Дібрати з різностильових текстів ілюстративний матеріал (20 речень) до теми	4

Методи навчання

Комплексне використання різноманітних методів організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності студентів і методів стимулювання й мотивації їх навчання, що сприяють розвитку творчих засад особистості майбутнього фахівця-філолога з урахуванням індивідуальних особливостей учасників навчального процесу й спілкування.

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) за джерелом інформації:

- словесні: лекція (традиційна, проблемна, лекція-пресконференція) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – презентація, Bubbles.us – карта знань), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.

- наочні: спостереження, ілюстрація, демонстрація.

• практичні: вправи.
2) за логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) за ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) за ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

2. *Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності*: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

3 метою формування професійних компетенцій студента-філолога широко впроваджуються інноваційні методи навчання, що забезпечують комплексне оновлення традиційного педагогічного процесу. Це, наприклад, комп'ютерна підтримка навчального процесу, впровадження інтерактивних методів навчання (робота в малих групах, мозковий штурм, ситуативне моделювання, опрацювання дискусійних питань, кейс-метод тощо).

Під час викладання дисципліни «Сучасна українська літературна мова» найбільш ефективними є такі методи навчання: *частково-пошуковий* (евристичний) — викладач формулює проблему, поетапне вирішення якої здійснюють студенти під його керівництвом (при цьому відбувається поєднання репродуктивної та творчої діяльності студентів); *дослідницький*: викладач ставить перед студентами проблему, і ті вирішують її самостійно, висуваючи ідеї, перевіряючи їх, підбираючи для цього необхідні джерела інформації, прилади, матеріали тощо.

Методи контролю

Контроль у навчанні сучасної української літературної мови студентів-філологів передбачає виявлення рівня сформованості мовленнєвих компетентностей, визначення правильності організації освітнього процесу, діагностування труднощів засвоєння матеріалу, перевірку ефективності використаних методів і прийомів навчання.

Контроль здійснюється з дотриманням вимог об'єктивності, індивідуального підходу, систематичності й системності, всебічності й професійної спрямованості контролю.

Навчальні досягнення студента з дисципліни «Сучасна українська літературна мова» оцінюються за кредитно-трансфертною системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості поетапного контролю, самостійної роботи — накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь і навичок.

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовують такі методи:

• **методи усного контролю**: індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, екзамен;

• **методи письмового контролю**: письмове тестування, підсумкове тестування, звіт, реферат, стаття;

• **методи самоконтролю**: вміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз, тестування.

Використовуються такі методи контролю (усного, письмового), які мають сприяти підвищенню мотивації студентів до навчально-пізнавальної діяльності. Відповідно до специфіки фахової підготовки перевага надається усному, письмовому, практичному і тестовому контролю.

Метод усного опитування є найпоширенішим і найбільш ефективним під час викладання дисципліни «Сучасна українська літературна мова». Полягає у з'ясуванні рівня знань студента завдяки прямому контакту з ним під час перевіркової бесіди.

Письмовий контроль. Особливістю письмової контрольної роботи, порівняно з усною перевіркою, є глибина відповідей на запитання і виконання практичних дій, більша тривалість її проведення і підбиття підсумків.

Тестові методи перевірки знань. Вони становлять систему завдань для оцінювання знань студента за допомогою кількісних норм. Здебільшого передбачають вибір особою, яка проходить тестування, однієї з кількох запропонованих відповідей.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Система оцінювання знань студентів під час підсумкового контролю

Рівень, шкала, ECTS, оцінка	Теоретична підготовка, практичні вміння й навички
Високий, А 100-90 балів, відмінно (5)	Студент має глибокі, міцні й системні знання з усього теоретичного курсу, чітко формулює дефініції, використовуючи спеціальну термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, розуміє мету і завдання навчальної дисципліни, вміє застосовувати здобуті теоретичні знання в усіх видах лінгвістичного аналізу, уміє синтезувати знання з окремих параграфів, дає розгорнуту аргументацію кожного з теоретичних положень, покликаючись на думку вчених. Студент демонструє вміння визначати, оцінювати й пояснювати основні теоретичні положення, добирати й обґрунтовувати належність прикладів до певної категорії; порівнює, узагальнює, систематизує, інтерпретує готову наукову інформацію, виділяє головне, моделює мовні явища. Студент опрацював рекомендовану до курсу основну і додаткову літературу, демонструє вміння підтверджувати теоретичний матеріал прикладами, а також вміння і навички працювати з науковою літературою. Мовлення студента відповідає нормам української літературної мови та науковому стилю мовлення.
Вище достатнього, В 89-83 бали, добре (4)	Відповідь студента інформативно повна, послідовна, аргументована. Студент знає теоретичний матеріал, покликається на думку дослідників, використовує фахову термінологію, вільно володіє понятійним апаратом, чітко формулює дефініції, вдало добирає приклади, однак припускається окремих неточностей у викладі теорії, відсутність виразної особистісної позиції. Студент опрацював основну рекомендовану літературу до курсу, володіє нормами літературної мови.
Достатній, С 82-74 бали, добре (4)	Студент оволодів програмним матеріалом курсу повністю. Відповідь студента повна й аргументована, спирається на праці вчених. Студент виявляє вміння аналізувати інформацію, добути з різних джерел, систематизувати її, добирати належні приклади для обґрунтування теоретичних положень. Однак припускається помилок в обґрунтуванні деяких теоретичних положень, допускає неточності у формулюванні висновків. Мовлення студента відповідає нормам української літературної мови.
Середній, D 73-64 бали, задовільно (3)	Студент знає основні теми курсу, але відповідь не повна і недостатньо аргументована, іноді не підкріплена прикладами, за обсягом відповідь складає дещо більше половини норми, характеризується повною завершеністю, зв'язністю, проте є недоліки за низкою показників: неповнота і поверховість у розкритті теми, порушення послідовності викладу та формулюванні

	висновків, бракує єдності стилю й системи у викладі, відсутня самостійність суджень. Мова студента містить стилістичні і граматичні помилки, не дотримується наукового стилю мовлення.
Середній, Е 63-60 балів, задовільно (3)	Студент допускає порушення у викладі теоретичного матеріалу, теоретичні положення висвітлює поверхово і непереконливо, порушує послідовність і логічність викладу матеріалу, відсутні приклади для аргументації положень теоретичного матеріалу. Студент лише частково опрацював рекомендовану літературу, тому засвоїв значну частину теорії, але безсистемно. Мова студента містить стилістичні і граматичні помилки, не дотримується наукового стилю мовлення.
Початковий, FX 59-35 балів, незадовільно (2)	Студент має фрагментарні знання окремих частин курсу, помиляється у формулюванні дефініцій, має несформований понятійний апарат, допускає неправильні покликання на думку вчених, помиляється у тлумаченні; практично не володіє термінологією, допускає фактичні помилки при узагальненні та у всіх видах лінгвістичного аналізу. Студент не виконав вимог програми, не опрацював літературу рекомендовану для самостійного вивчення, не здатен самостійно виконати практичне завдання і зробити висновки.
Початковий, F 34-1 бал, незадовільно (1)	Студент повністю не опрацював програмний матеріал, у його відповіді відсутня система теоретичних знань. Він частково відповідає на поставлені запитання, але сам неспроможний логічно і послідовно викласти матеріал, навести приклади. Студент не обізнаний з рекомендованою літературою, тому не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. У мовленні студента трапляються лексичні й граматичні помилки, відчувається брак достатнього словникового запасу, тому порушується науковий стиль викладу.

Критерії оцінювання аудиторної роботи студентів

Рівень, шкала, ECTS, оцінка	Теоретична підготовка, практичні вміння й навички
Високий, A 100-90 балів, відмінно (5)	Студент відмінно володіє теоретичним матеріалом, його відповідь відзначається повторною і вичерпністю знання матеріалу; він виявляє вміння вмотивувати власне бачення аналізованих питань, покликаючись на думки вчених. При викладі теоретичного матеріалу студент виявляє належний рівень логічності та доказовості, наявність самостійних міркувань і висновків, що свідчить, що він ознайомився з рекомендованою до курсу науковою літературою, а також запропонованою до опрацювання додатковою літературою і використовує здобуту інформацію при висвітленні питання. Теоретичні положення підкріплені конкретними прикладами. Студент уміє застосувати теоретичні знання на практиці, пов'язуючи його з суміжними темами. Практичні завдання в аудиторії і задані додому виконав повністю. На додаткові запитання викладача відповідає чітко, послідовно, аргументовано. Студент уміє робити самостійні висновки, висловлює гіпотези, дискутує й аргументує, посилаючись на першоджерела.
Вище	Студент знає проблемні питання, відповідь його повна й

достатнього, В 89-83 бали, добре (4)	аргументована, свідчить про міцні знання матеріалу. У викладі використовує різні погляди вчених на обговорювану тему. Студент опрацював рекомендовану до курсу основну літературу, чутко відповідає на поставлені викладачем додаткові питання. Відповідь студента логічна, структурована. Свої теоретичні знання студент уміє застосовувати на практиці. Проте допускає деякі неточності у формулювання узагальнень та висновків й у використанні понятійного апарату.
Достатній, С 82-74 бали, добре (4)	Студент виявляє знання повного обсягу матеріалу, висвітлює різні точки зору на обговорювану тему. Він опрацював основну рекомендовану літературу, ознайомився з додатковою, але у викладі матеріалу допускається помилки у визначенні значимості того чи іншого джерела. На додаткові питання студент не завжди відповідає правильно, або не завжди підкріплює відповідь прикладами. У цілому студент вільно орієнтується в матеріалі, але інколи припускається одиничних помилок.
Середній, D 73-64 бали, задовільно (3)	Студент у викладі теоретичного матеріалу допускає деякі порушення, відповідь студента неповна, поверхова, недостатньо аргументована. Студент знає значну частину матеріалу, але ці знання мають не системний характер. На додаткові питання викладача не завжди дає правильну, точну відповідь. Знає стандартні дефініції, основну термінологію теми. У мові викладу трапляються граматичні і стилістичні помилки.
Середній, E 63-60 балів, задовільно (3)	Відповідь студента не повна, поверхова, значна частина матеріалу не опрацьована. Матеріал студентом засвоєний на рівні невпевненого переказування, вивчене відтворює не завжди логічно й послідовно, але доцільно наводить приклади, знає основні дефініції і термінологію теми. Мова містить лексичні і граматичні помилки, неправильне слововживання.
Початковий, FX 59-35 балів, незадовільно (2)	Студент не володіє знанням матеріалу, допускає неточності і помилки при посиланні на факти і приклади. На додаткові питання відповідає лише частково. Студент не обізнаний з рекомендованою літературою, тому не володіє термінологією і не здатен сформулювати дефініції. Мовлення студента відзначається бідністю, відчувається брак достатнього словникового запасу.
Початковий, F 34-1 бал, незадовільно (1)	Студент повністю не знає фактичного матеріалу, неправильно витлумачує факти, подає помилкову аргументацію, на додаткові питання дає неправильну відповідь. Виявляє слабе володіння нормами сучасної української літературної мови.

Критерії оцінювання самостійної роботи студентів

Рівень, шкала, ECTS, оцінка	Теоретична підготовка, практичні вміння й навички
Високий, A 100-90 балів, відмінно (5)	Студент повно і всебічно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, вільно оперує поняттями і термінологією, демонструє глибокі знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми і може аргументовано її доводити. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені належним чином.
Вище достатнього,	Загалом студент повно розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, вільно оперує поняттями і термінологією,

В 89-83 бали, добре (4)	демонструє належні знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак недостатньо аргументовано її доводити. Усі види практичних завдань правильно виконані та оформлені належним чином, проте трапляються поодинокі помилки у виконанні.
Достатній, С 82-74 бали, добре (4)	Студент розкриває винесені для самостійного опрацювання питання, оперує поняттями і термінологією, демонструє знання джерел, має власну думку щодо відповідної теми, однак не може її довести. Усі види практичних завдань виконані та оформлені належним чином, проте допущено помилки у виконанні завдань.
Середній, Д 73-64 бали, задовільно (3)	Студент розкриває не всі питання, винесені для самостійного опрацювання, невпевнено оперує поняттями і термінологією, демонструє знання більшості джерел. При виконанні практичних завдань припускається помилок, виконані завдання оформлені належним чином, однак деякі завдання не виконані.
Середній, Е 63-60 балів, задовільно (3)	Студент розкриває окремі питання, винесені для самостійного опрацювання, недостатньо розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно. Завдання, винесені на самостійне опрацювання, виконані лише на 50%, допущено помилки при їх оформленні.
Початковий, FX 59-35 балів, незадовільно (2)	Студент у загальних рисах розкриває питання, винесені для самостійного опрацювання, не розуміє їх сутність, намагається робити висновки, але при цьому припускається помилок, матеріал викладає нелогічно. Виконуються лише окремі завдання, винесені на самостійне опрацювання, не дотримуючись вимог при їх оформленні.
Початковий, F 34-1 бал, незадовільно (1)	Студент повністю не знає матеріал, винесений на самостійне опрацювання. Не виконані завдання, винесені на самостійне опрацювання.

Критерії оцінювання реферативних робіт студентів

Рівень, шкала, ECTS, оцінка	Теоретична підготовка, практичні вміння й навички
Високий, A 100-90 балів, відмінно (5)	Студент повністю розкрив тему реферату, аргументував її конкретними прикладами, положеннями, використав належний бібліографічний апарат, оформив роботу згідно вимог такого типу робіт, вільно володіє фактичним матеріалом теми, дає вичерпні відповіді з цієї теми.
Вище достатнього, B 89-83 бали, добре (4)	Студент розкрив тему реферату, навів її доказову базу, є посилання на конкретні джерела, належне оформлення роботи, орієнтується в темі реферату і дає відповіді на поставлені запитання щодо змісту реферату.
Достатній, C 82-74 бали, добре (4)	Студент не повністю розкрив тему реферату, допустив неточності у формулюванні основних думок. В оформленні роботи наявні незначні стилістичні огріхи.
Середній,	Розкриваючи тему реферату, студент не на належному науковому

D 73-64 бали, задовільно (3)	рівні висловлює її тези, положення, допускає помилки змістового характеру, наявні орфографічні й пунктуаційні помилки, стилістичні огріхи, робота оформлена не належним чином.
Середній, E 63-60 балів, задовільно (3)	Студент на низькому науковому рівні висловлює тези і положення теми реферату, допускає значні помилки змістового характеру, наявні орфографічні й пунктуаційні помилки, стилістичні огріхи, робота оформлена не належним чином.
Початковий, FX 59-35 балів, незадовільно (2)	Студент частково виконав реферат, не може аргументувати його основних положень, допускає помилки змістового характеру. Оформлення роботи не відповідає вимогам, що висуваються до робіт такого типу.
Початковий, F 34-1 бал, незадовільно (1)	Студент не написав реферат.

Критерії оцінювання презентацій

Рівень, шкала, ECTS, оцінка	Теоретична підготовка, практичні вміння й навички
Високий, A 100-90 балів, відмінно (5)	Студент, який чітко виконав такі вимоги: зміст презентації відповідає поставленим дидактичним цілям і завданням; дотримано прийняті правила орфографії, пунктуації, скорочень і правила оформлення тексту; відсутні фактичні помилки; достовірно представлена інформація; лаконічний текст на слайді; зміст кожної частини текстової інформації логічно завершений; інформація подана привабливо, оригінально; текст виразно видно на тлі слайда, використано контрастні кольори для фону і тексту. На останньому слайді вказується перелік використаних джерел, активні і точні покликання на всі графічні об'єкти.
Вище достатнього, B 89-83 бали, добре (4)	Студент, у якого зміст презентації відповідає поставленим завданням; дотримано правила орфографії, пунктуації, оформлення тексту; відсутні фактичні помилки; достовірно представлена інформація; наявний лише один логічний наголос, не завжди лаконічний текст на слайді. На останньому слайді вказується перелік використаних джерел.
Достатній, C 82-74 бали, добре (4)	Студент, у якого зміст презентації відповідає поставленим завданням; в основному дотримано правила орфографії, пунктуації, оформлення тексту; відсутні фактичні помилки; достовірно представлена інформація; наявний лише один логічний наголос, не завжди лаконічний текст на слайді, є певні зауваження щодо привабливості поданої інформації. На останньому слайді вказується перелік використаних джерел.
Середній, D 73-64 бали, задовільно (3)	Студент, у якого презентація відповідає поставленим завданням; однак наявні орфографічні, пунктуаційні помилки, не повністю дотримано правила оформлення тексту; зміст кожної частини текстової інформації логічно завершено.
Середній, E 63-60 балів, задовільно (3)	Студент, у якого презентація не завжди відповідає поставленим завданням; наявні орфографічні, пунктуаційні помилки, не повністю дотримано правила оформлення тексту; зміст кожної частини текстової інформації логічно завершено.

Початковий, FX 59-35 балів, незадовільно (2)	Студент, у презентації якого порушена стислість і лаконічність викладу, текст має недостатню інформативність; відповідність змісту презентації не відповідає поставленим дидактичним цілям і завданням; наявні орфографічні та пунктуаційні помилки.
Початковий, F 34-1 бал, незадовільно (1)	Студент не підготував презентацію.

Критерії оцінювання виконання студентами контрольних робіт

Рівень, шкала, ECTS, оцінка	Теоретична підготовка, практичні вміння й навички
Високий, A 100-90 балів, відмінно (5)	Студент ґрунтовно засвоїв програмний матеріал, повністю та правильно виконав усі завдання контрольної роботи; робота оформлена належним чином (відсоток правильних відповідей 86-100 %).
Вище достатнього, B 89-83 бали, добре (4)	Студент правильно та повністю виконав завдання контрольної роботи, проте допустив незначні помилки, деякі неточності; робота оформлена належним чином (відсоток правильних відповідей 79-85 %).
Достатній, C 82-74 бали, добре (4)	Студент повністю, однак з деякими помилками виконав завдання контрольної роботи; допустив неточності при виконанні завдань, робота оформлена в довільному порядку (відсоток правильних відповідей 71-78%).
Середній, D 73-64 бали, задовільно (3)	Студент не повністю виконав завдання контрольної роботи, допустив помилки, у роботі наявні деякі неточності, що свідчить про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу (відсоток правильних відповідей 64-70 %).
Середній, E 63-60 балів, задовільно (3)	Студент виконав не усі завдання контрольної роботи, допустив значні помилки, що свідчить про недостатнє засвоєння теоретичного матеріалу (відсоток правильних відповідей 56-63 %).
Початковий, FX 59-35 балів, незадовільно (2)	Студент не виконав завдання контрольної роботи або виконав із суттєвими помилками, що свідчить про незнання теоретичного матеріалу (відсоток правильних відповідей 27-55 %).
Початковий, F 34-1 бал, незадовільно (1)	Студент не виконав завдання контрольної роботи (відсоток правильних відповідей 0-26%)

Критерії оцінювання диктантів

Кількість помилок	Оцінка
I—II курс (210 слів)	
0/0	A 5 (відмінно)
0/1, 0/2	B 4 (добре)
½, 1/1	C 4 (добре)
2/1, 2/2	D 3 (задовільно)
2/3, 3/3	E 3 (задовільно)

0/4, 4/0	F X 2, 1 (незадовільно)
III курс (250 слів)	
0/0	A 5 (відмінно)
0/1	B 4 (добре)
1/1	C 4 (добре)
2/2	D 3 (задовільно)
2/3	E 3(задовільно)
3/4	F X 2, 1 (незадовільно)
4 курс (280 слів)	
0/0	A 5 (відмінно)
0/1	B 4 (добре)
1/0	C 4 (добре)
1/1	D 3 (задовільно)
1/2	E 3 (задовільно)
2/3	F X 2, 1 (незадовільно)

Критерії оцінювання тестових завдань

Час виконання 80 хвилин

Структура тесту

Тест складається з **30 завдань**, за які студент може набрати 46 тестових балів.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 23 до 46 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 22 тестових балів, тест не зараховується.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Оцінка «відмінно» – студент дав не менше 90% правильних відповідей.

Оцінка «добре» – студент дав не менше 70% правильних відповідей.

Оцінка «задовільно» – студент дав не менше 50% правильних відповідей.

Оцінка «незадовільно» – студент дав менше 50% правильних відповідей.

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
46	100	A відмінно	22	59	F X Незадовільно
45	97		21	56	
44	95		20	52	
43	93		19	49	
42	91		18	45	
41	89	B добре	17	42	
40	86		16	38	
39	84		15	35	
38	82		14	34	
37	80		C добре	13	
36	78	12		26	
35	76	11		23	
34	74	10		21	
33	72	9		19	
32	71	D задовільно	8	17	
31	69		7	15	
30	67		6	13	
29	67		5	10	

28	65	Е задовільно	4	8
27	64		3	6
26	63		2	4
25	62		1	2
24	61		0	1
23	60			

Критерії оцінювання тестових завдань

Структура тесту

Тест складається з **50 завдань**, за які студент може набрати 75 тестових балів.

За умови успішного розв'язання тестових завдань, студент може набрати від 38 до 75 тестових балів. Студентові, який набрав від 1 до 37 тестових балів, тест не зараховується.

Загальні критерії оцінювання тестових завдань

Оцінка «відмінно» – студент дав не менше 90% правильних відповідей.

Оцінка «добре» – студент дав не менше 70% правильних відповідей.

Оцінка «задовільно» – студент дав не менше 50% правильних відповідей.

Оцінка «незадовільно» – студент дав менше 50% правильних відповідей.

Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ	Тестовий бал	Бал за 100-бальною шкалою оцінювання	Оцінка за шкалою ХДУ
75	100	А відмінно	37	59	FX незадовільно
74	98		36	48	
73	97		35	46	
72	96		34	45	
71	94		33	44	
70	93		32	42	
69	92		31	41	
68	90		30	40	
67	89	В добре	29	39	
66	88		28	38	
65	86		27	37	
64	85		26	34	
63	84		25	33	
62	82		24	32	
61	81	С добре	23	30	
60	80		22	29	
59	78		21	28	
58	77		20	26	
57	76		19	25	
56	74		18	24	
55	73	D задовільно	17	22	F незадовільно
54	72		16	21	
53	73		15	20	
52	70		14	18	
51	68		13	17	
50	70		12	16	
49	68		11	14	
48	66		10	13	
47	65	9	12		
46	64	8	10		

45	63	Е задовільно	7	9
44	62		6	8
43	61		5	6
42	60		4	5
41	63		3	4
40	62		2	2
39	61		1	1
38	60			

Критерії оцінювання курсових робіт

Оцінка курсової роботи здійснюється за 100-бальною шкалою, яка складається з двох частин:

- 1) виконання курсової роботи (до 70 балів);
- 2) захисту (до 30 балів).

Рівень, шкала, ECTS, оцінка	Теоретична підготовка, практичні вміння й навички
Високий, А 100-90 балів, відмінно (5)	Студент показав глибокі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова роботи; оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки; дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження; виконав роботу грамотно літературною українською мовою; оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, тверде і впевнено відповів на запитання членів комісії.
Вище достатнього, В 89-83 бали, добре (4)	Студент показав високі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова роботи; оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури; дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; виконав роботу грамотно літературною українською мовою; оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.
Достатній, С 82-74 бали, добре (4)	Студент показав досить високі теоретичні знання тієї дисципліни, з якої виконана курсова роботи; оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури; дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування; виконав роботу грамотно літературною українською мовою, але допустив нечисленні граматичні та стилістичні помилки; оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін; на захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.
Середній, D 73-64 бали, задовільно (3)	Студент показав достатні теоретичні знання з тієї дисципліни, з якої виконується курсова робота: оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак у роботі мають місце окремі

	фактичні помилки і неточності; допускає помилки в оформленні роботи та її науково-довідкового апарату; допускає граматичні та стилістичні помилки: на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії.
Середній, Е 63-60 балів, задовільно (3)	Студент показав посередні знання з тієї дисципліни, з якої виконується курсова робота: в основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу, мають місце окремі фактичні помилки і неточності; не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження або обґрунтувати їх; допускає помилки в оформленні роботи та її науково-довідкового апарату; допускає численні граматичні та стилістичні помилки: на захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії.
Початковий, FX 59-35 балів, незадовільно (2)	На захисті студент проявив повне незнання досліджуваної проблеми, не зумів задовільно відповісти на поставлені питання, що свідчить про несамотійне виконання курсової роботи.
Початковий, F 34-1 бал, незадовільно (1)	Студент не виконав курсову роботу.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Арполенко Г. П. Структурно-семантична будова речення в сучасній українській мові. Київ : Наукова думка, 1982. 132 с.
2. Балко М. В. Актуальні проблеми теорії словосполучення сучасної української мови : [монографія]. Дніпропетровськ : Вид-во «Свідлер А. П.», 2014. 349 с.
3. Баранник Д. Х. Словосполучення : [навч. посібн.]. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2007. 45 с.
4. Бевзенко С. П. Сучасна українська мова. Синтаксис : [навч. посіб.]. Київ : Вища школа, 2005. 270 с.
5. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис : [навч. посібник]. Київ : Либідь, 1993. 368 с.
6. Вихованець І. Р. Семантико-синтаксична структура речення. Київ : Наукова думка, 1983. 219 с.
7. Вінтонів М. О. Актуальне членування речення і тексту: формальні та функційні вияви : [монографія]. Донецьк : Донецький нац. ун-т, 2013. 327 с.
8. Волох О. Т. Сучасна українська літературна мова. Київ : Вища школа, 1989. 334 с.
9. Ганич Д. І. Словник лінгвістичних термінів. Київ : Вища школа, 1985. 360 с.
10. Городенська К. Г. Дери́вація синтаксичних одиниць : [монографія]. Київ : Наукова думка, 1991. 192 с.
11. Горпинич В. О. Сучасна українська літературна мова : [навч. посіб.]. Київ : Вища школа, 1999. 207 с.
12. Горяний В.Д. Односкладні речення в українській мові. Київ : Рад. школа, 1983. 165 с.
13. Грищенко А. П. Сучасна українська літературна мова : [підручник]. Київ : Вища школа, 2002. 439 с.
14. Гуйванюк Н. В. Нерозкладні компоненти у структурі речення : [монографія]. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2010. 224 с.
15. Гуйванюк Н. В. Формально-семантичні співвідношення в синтаксисі української мови : [навч. посіб.]. Чернівці : Рута, 1994. 72 с.
16. Дудик П. С. Просте ускладнене речення : [підручник]. Вінниця : ВДПУ, 2002. 336 с.
17. Дудик П. С., Прокопчук Л. В. Синтаксис української мови. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 384 с.
18. Жовтобрюх М. А. Українська літературна мова. Київ : Наукова думка, 1984. 256 с.
19. Загнітко А. П. Основи українського теоретичного синтаксису. Ч. I. – Горлівка : ГДППМ, 2004. 227 с.
20. Загнітко А. П. Теоретична грамати́ка української мови. Синтаксис : [монографія]. Донецьк : ДонДУ, 2001. 662 с.
21. Загнітко А. П. Український синтаксис (науково-теоретичний і навчально-практичний комплекс) : у 2-х частинах. Ч. I. – К. : ІЗМН, 1996. 202 с.
22. Іваницька Н. І. Теоретичний синтаксис української мови : [посібник]. Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2002. 168 с.
23. Іваницька Н. Л. Двоскладне речення в українській мові. Київ : Вища школа, 1986. 168 с.
24. Іваницька, Н. Л. Теоретичний синтаксис української мови. Ч. I. Вінниця : ВДПУ ім. М. Коцюбинського, 2002. 169 с.
25. Кадомцева Л.О. Українська мова : Синтаксис простого речення. Київ : Вища школа, 1985. 178 с.

26. Каранська М. У. Синтаксис сучасної української літературної мови : [навч. посіб.]. Київ : Либідь, 1995. 312 с.
27. Леута О. Структура і семантика дієслівних речень в українській літературній мові : [монографія]. Київ : Такі справи, 2008. 208 с.
28. Межов О. Г. Типологія мінімальних семантико-синтаксичних одиниць : [монографія]. Луцьк : Волинський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 464 с.
29. Меншиков І. І. Синтаксичні зв'язки слів у сучасній українській літературній мові : [навч. посіб.]. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2001. 89 с.
30. Мірченко М. В. Структура синтаксичних категорій : [монографія]. Луцьк : РВВ «Вежа», 2004. 393 с.
31. Мойсієнко А.К. Структурно-семантична організація простого ускладненого речення. Київ : ВЦ «Київ. ун-т», 2006. 167 с.
32. Мойсієнко А.К. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис простого ускладненого речення. Київ : ПП Я. Січовик, 2006. 240 с.
33. Ожоган В.М. Синтаксис української мови : [навч. посіб.]. Київ : Освіта України, 2010. 332 с.
34. Плющ М. Я. Сучасна українська літературна мова. Київ : Вища школа, 2003. 287 с.
35. Плющ М.Я. Проблема відокремлення і відокремлених компонентів речення (семантико-синтаксичний і прагматичний аспекти) : [навч. посіб.]. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2010. 92 с.
36. Синтаксис словосполучення і простого речення (синтаксичні категорії і зв'язки). Київ : Наук. думка, 1975. 222 с.
37. Слинько І.І. Синтаксис сучасної української мови : Проблемні питання : [навч. посіб.]. Київ : Вища школа, 1994. 670 с.
38. Сучасна українська літературна мова : [підручник] / за ред. О.Д. Пономарева. Київ : Либідь, 2001. 400 с.
39. Сучасна українська літературна мова : Синтаксис / за ред. І.К. Білодіда. Київ : Наук. думка, 1972. 516 с.
40. Сучасна українська мова: Морфологія. Синтаксис : [підручник] / за ред. А. К. Мойсієнка. Київ : Знання, 2010. С. 321–327.
41. Сучасна українська мова: Синтаксис : [навч. посібн.] / С. П. Бевзенко, Л. П. Литвин, Г. В. Семеренко. Київ : Вища школа, 2005. 270 с.
42. Тихоша В., Олексенко В., Гайдученко Г., Нагіна В. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис. Київ : Українське видавництво, 2009. 287 с.
43. Удовиченко Г.М. Словосполучення в сучасній українській літературній мові. Київ : Наук. думка, 1968. 228 с.
44. Українська мова. Енциклопедія / редкол.: Русанівський В. М., Тараненко О. О., Зяблюк М. П. та ін. Київ : Вид-во «Укр. енцикл.» ім. М. П. Бажана, 2007. 856 с.
45. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови : [підручник]. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 408 с.

Допоміжна література

1. Бурдюк М. В. Проблема простого ускладненого речення в українському мовознавстві. *Мовознавство*. 1991. № 3. С. 63–67
2. Вихованець І. Р. Категорія напівпредикативності. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка* / [наук. ред. В. М. Ожоган]. Кіровоград : РВЦКДПУ ім. Володимира Винниченка, 2000. Вип. 23. С. 126–130.
3. Вихованець І. Р. Нариси з функціонального синтаксису української мови. Київ : Наукова думка, 1992. 224 с.
4. Городенська К. Граматичні норми української літературної мови і сучасна практика

- професійної спільноти. *Дивослово*. 2017. № 04 (721). С. 40–45.
5. Горпинич В. Генітивні речення в українській мові. *Українська мова*. – 2009. № 3. С. 3–9.
  6. Гуйванюк Н. В. Співвідношення об'єктивної та суб'єктивної модальності в реченні [навч. посіб.]. Чернівці : Рута, 1997. 63 с.
  7. Гуйванюк Н. В. Формально-семантичні співвідношення в системі синтаксичних одиниць : [монографія]. Чернівці : Рута, 1999. 336 с.
  8. Гуйванюк Н. До питання комунікативної парадигми речення. *Мовознавство*. 2005. №2–3. С.148–154.
  9. Дубова О. А. Другорядні члени речення з синкретичними означально-обставинними ознаками. *Мовознавство*. 1989. № 6. С. 64–69.
  10. Дуброва О. М. Типологія ускладнення простого речення : синтаксичний і семантичний аспекти. *Держава і регіони. Серія : Гуманітарні науки*. 2018. № 1(52). С. 69–74.
  11. Дуброва О. Просте ускладнене речення як монопредикативна структура. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Філологія»*. 2018. Вип. 79. С. 194–200.
  12. Єрмоленко С. Нові підходи у вивченні простого речення. *Українська мова і література в школі*. 2005. №2. С.54–59.
  13. Єрмоленко С.Я. Синтаксис і стилістична семантика : [монографія]. Київ : Наукова думка, 1982. 210 с.
  14. Загнітко А. П. Типологія синтаксичних зв'язків у внутрішній структурі українського простого речення. *Українське мовознавство*. 2004. Вип. 31. С. 48–55.
  15. Загнітко А.П. Український практичний синтаксис : [навч. посіб. для самот. роб.]. Донецьк : ТОВ ВКФ «БАО», 2004. 144 с.
  16. Зайко Л. Безособові речення в контексті мовного розвитку. *Мовознавство*. 2004. №4. С.81–88.
  17. Заборна М. С. Просте речення. Складні випадки аналізу : [навч. пос. для студентів вищих пед. навч. закладів]. Тернопіль, 2002. 126 с.
  18. Іваницька Н. Вплив сполучуваності повнозначних слів на утворення компонентів синтаксичної структури речення. *Мовознавство*. 2001. №3. С.97–103.
  19. Іваницька Н. Л. Член речення як синтаксична категорія речення. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського : зб. наук. праць*. Вінниця : ВДПУ, 2000. Вип. 2. С. 70–73.
  20. Іваницька Н.Л. Синтаксис простого речення. Складні випадки аналізу. Київ : Вища школа, 1989. 63 с.
  21. Історія української мови : Синтаксис : [монографія] : / Г.П. Арполенко [та ін.]; відп. ред. А.П. Грищенко. Київ : Наук. думка, 1983. 504 с.
  22. Каленич В. Одновалентні дієслівні предикати у двоскладних реченнях української мови. *Українська мова*. 2005. №3. С.46–53.
  23. Кульбабська О. В. Граматичний обсяг терміна «просте ускладнене речення». *Наукові записки Бердянського державного педагогічного університету*. – 2014. – Випуск IV. С.156–163
  24. Кульбабська, О. В. Вторинна предикація у простому реченні : [монографія]. Чернівці : Чернів. нац. ун-т, 2011. 672 с.
  25. Межов, О. Г. Типологія мінімальних семантико-синтаксичних одиниць : [монографія]. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2012. 464 с.
  26. Мельничук О.С. Розвиток структури слов'янського речення. Київ : Наукова думка,

1966. 324 с.
27. Меншиков І. І. Структура словосполучення в сучасній українській літературній мові : [навч. посіб.]. Дніпропетровськ : РВВ ДНУ, 2000. 35 с.
  28. Мойсієнко А. Структурно-семантична організація простого ускладненого речення. Вісник КНУ ім. Т. Шевченка : Літературознавство. Мовознавство. Фольклористика. 2006. Вип. 17. С. 44–47
  29. Плющ М. Я. Категорія суб'єкта і об'єкта в структурі простого речення. Київ : Вища школа, 1986. 175 с.
  30. Плющ М. Я. Словоформа у семантично елементарному та ускладненому реченні. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. 362 с.
  31. Плющ М. Я., Грипас О. Ю. Системна організація граматичної будови української мови. Таблиці. Схеми : [навч. посіб.]. Київ: Видавничий Дім «Слово», 2015. 264 с.
  32. Попова І. С. Фундаментальні категорії метамови українського синтаксису (одиниця, зв'язок, модель) : [монографія]. Дніпропетровськ : ДНУ, 2009. 432 с.
  33. Романюк Т. Система парадигматичних видозмін простого речення. *Мовознавство*. 1999. №1. С.26–30.
  34. Савицький М. Український синтаксис з погляду діахронічної типології. *Мовознавство*. 2006. № 2–3. С.45–50.
  35. Савченко І. С. Способи реалізації функціонально-стилістичного принципу української пунктуації. *Українська мова і література в школі*. 2013. №6. С. 30–32.
  36. Степаненко М. І. Взаємодія формально-граматичної і семантичної валентності в структурі словосполучення та речення. Київ : Український мовно-інформаційний фонд, 1997. 216 с.
  37. Тоцька Н. І. Українська пунктуація. Практикум : [навч. посіб.]. Київ : Вища школа, 1990. 157 с.
  38. Українська пунктуація : [метод. пос.] / за ред. С. В. Шевчук. Київ : УДПУ, 1994. 112с.
  39. Шипнівська О. Визначення синтаксично неоднозначних конструкцій в україномовному тексті. *Мовознавство*. 2013. № 4. С. 67–76.
  40. Масицька Т. Є. Речення як багатоаспектна синтаксична одиниця. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 10. Проблеми граматики і лексикології української мови*. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2013. Вип. 10. С.169–174.
  41. Масицька Т. Є. Особливості синтаксичної залежності в структурі простого речення. *Тенденції розвитку української лексики та граматики*. Ч.1. Варшава–Івано-Франківськ : Sowa Sp. z.o.o., 2014. С. 236–248.
  42. Хомич В.І., Кайдаш А.М., Учення А.П., Грищенко про другорядні члени речення. *Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя. Філологічні науки*. 2011. С. 34–36.

Інтернет-ресурси

1. Арешенков Ю.О. Синтаксис сучасної української мови. Кривий Ріг: КрДПУ, 2005. – URL : <http://elibrary.kdpu.edu.ua/jspui/bitstream/0564/2178/1/syntaxa.pdf>
2. Вінтонів М. О. Синтаксис української мови: навчальний посібник. Вінниця : ДонНУ, 2016. 151 с. – URL : <https://core.ac.uk/download/pdf/78041030.pdf>
3. Загнітко А. Український синтаксис: теоретико-прикладний аспект. Донецьк, 2009. 137 с. – URL : http://www.ukrajnistica.edu.rs/preuzimanje/UKR_sintaksis.pdf
4. Загнітко А., Миронова Г. Синтаксис української мови. Теоретико-прикладний аспект. Masarykova univerzita. Brno, 2013. – URL : <https://digilib.phil.muni.cz/data/handle/11222.digilib/128790/monography.pdf>

5. Іваницька Н. Л., Іваницька Н. Б. Формально-граматична і семантико-синтаксична структура простого речення в українській та англійській мовах. Вінниця: Вид-во Вінницького держ. пед. ун-ту ім. М. Коцюбинського, 2004. 94 с. – URL : <http://library.vspu.net/bitstream/handle/123456789/1088/001.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. Сучасна українська мова. Синтаксис. Харків : Вид-во НУА, 2015. 96 с. – URL : http://www.nua.kharkov.ua/images/stories/Kafedri/Kaf_Ukrainovedenya/metod_obespechenie/kuprikova_navch_pos_sintacsis_um%20rp_2.pdf
7. Плющ М.Я. Граматика української мови. У 2-х частинах. К., 2005. 286 с. www.ex.ua/14316707
8. Синтаксис. Словосполучення. Просте речення : конспект лекцій / укладач О. П. Садовнікова. Суми : Сумський державний університет, 2012. 80 с. – URL : <http://polka-knig.com.ua/article.php?book=443&article=23054>
9. Словник.net <http://www.slovnyk.net>
10. Словники України <http://lcorp.ulif.org.ua/dictua>
11. Сучасна українська літературна мова. Синтаксис словосполучення і простого ускладненого речення. Одеса. 2019. 188 с. – URL : <http://dspace.pdpu.edu.ua/bitstream/123456789/1857/3/Yevtushyna%20%D0%A2etiana%20%D0%9Eleksandrivn%D0%B0.pdf>
12. Сучасна українська мова. Синтаксис простого ускладненого речення. Київ : Персонал, 2009. 208 с. – URL : http://maup.com.ua/ua/navchannya-u-maup/library/pidruchniki/gumanitarni-prirodnichi-disciplini/suchasna_ukrainska_mova_sintaksis_prostogo_uskladnenogo_rechennya.html
13. Українська мова і література в школі: науково-методичний журнал http://www.undip.org.ua/news/fahovi_detail.php?ID=372
14. Українська мова. Енциклопедія. К., 2000. <http://izbornyk.org.ua/ukrmova/um.htm>
15. Шульжук К. Ф. Синтаксис української мови. Київ : ВЦ «Академія», 2010. 408 с. – URL : http://shron1.chtyvo.org.ua/Shulzhuk_Kalenyk/Syntaksys_ukrainskoi_movy.pdf

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено
протокол від «__» _____ 20__ засідання кафедри української мови
Завідувачка кафедри _____ (доц. Климович С.М.)

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено
протокол від «__» _____ 20__ засідання кафедри української мови
Завідувачка кафедри _____ (доц. Климович С.М.)

**Зміни та доповнення
на 20__ / 20__**

Затверджено
протокол від «__» _____ 20__ засідання кафедри української мови
Завідувачка кафедри _____ (доц. Климович С.М.)